

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Toleti S. R. E. Cardinalis Summa Casuum
Conscientiæ, Sive De Instructione Sacerdotum Lib. VII**

Toledo, Francisco de

Coloniæ Agrippinæ

3. Quando sit ieiunandum, & qualis obligatio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40916

Quando fit ieiunandum, & qualis obligatio.

CAPVT III.

Ieiunia communia populo Christiano sunt hæc, quadragesima, quatuor tempora, vigilia Natiuitatis, vigilia Pentecostes, vigilia Assumptionis Beatissimę Virginis, omnium Sanctorum, & vigilia Apostolorum Petri & Pauli, vigilia S. Ioannis Apostoli, & Philippi & Iacobi, quę est inter Pascha, & Pentecosten, vigilia Sancti Ioannis, & S. Laurentij. Ultra hæc sunt aliquot particularia in locis aliquibus obligantia. Hęc omnibus nota sunt. At circa obligationem aduent, esse distincta ista tria, præceptum ieiunij, præceptum abstinendi à lacticijs, & ouis, & præceptum abstinendi ab esu carniũ. Ista autem distinctio consistit, seu percipitur in multis.

Primò, in eo, quòd præceptum ieiunij includit alia: cum ieiunio enim lacticia, & caro prohibentur, nisi, vt diximus, consuetudo excuset à lacticio. At verò non contra frangitur quando enim prohibentur caro, & lacticia, tamen non est ieiunium, vt in dominicis quadragesimę. Aliquando etiam prohibetur caro, non tamen lacticiũ, vt in diebus veneris communibus, & Sabbatis intra annum.

Secundò cum dispensatio fit, aut excusatur aliquis à ieiunio, non statim liber est ab alijs, vt iuuenes, qui ante vigesimum primum annum non tenentur ieiunare, tenentur tamen obseruare alia duo. Similiter multi alij à ieiunio excusati. At verò qui dispensatur in carne, dispensatur in alijs duobus: nec enim tenetur ieiunare, nec abstinere à lacticio. Qui verò in lacticio dispensatur, non ob id in ieiunio, aut in carne dispensatur, sed ieiunare & abstinere debet à carnibus, nisi alia adsit causa.

Tertiò, præceptum abstinentiæ à carnibus, est vniuersalissimum; comprehendit enim pueros ante annos discretionis. Lacticia similiter non prohibentur pueris ante annos discretionis, prohibentur tamen ante vigesimum primum annum post quem obligat ieiunium.

Quartò, qui semel soluit ieiunium, non tenetur illo die ieiunare, nec nouo peccato mortaliter peccat, quamuis pluries comedat, nisi in contemptum ieiunij id faciat: ita tenet Duran. 4. dist. 15. 4. & Tabien. Syluest. verb. ieiunium, contra aliquos. At

verò

verò peccat mortaliter toties, quoties in die vescitur cibus prohibitis, carne, aut lacticio, quia ista præcepta sunt negatiua de non comedendo, quæ franguntur, quoties comeditur, & præceptum ieiunij est affirmatiuum, & semel fractum, non potest illo die iam seruari; sic nec nouum mortale committit, qui de nouo vescitur, sicut de carne, ac lacticio, vt tenet Nauar. num. 25. Sermo igitur est de hoc præcepto ieiunij, quod, secundum omnium Sanctorum Doctorum sententiam, obligat sub mortali peccato. Ita habet S. Thom. 2. 2. q. 147. art. 3. & alij omnes: consuetudo enim Ecclesiæ est talis, vt sub mortali ieiunium sit obseruandum. Aduerte tamen, obligari hominẽ, non solum præcepto hoc ecclesiastico, sed & præcepto diuino ieiunare, cum aliter non potest prouideri salutis spiritali: nam qui periculo se exponit peccandi mortaliter, nisi ieiunio frangat carnem, ieiunare tenetur diuino præcepto, & hoc obligat omnes cuiuscumque ætatis, & conditionis, & quocumque tempore, licet sit dies dominicus: tenetur enim abstinere, quantum necessarium est, pro salute spiritali, licet non sit ieiunium eodem modo quo Ecclesiasticum obseruandum: nam si non potest prouidere sibi, vescendo carnibus moderatè, aut abstinendo à vino, tunc ad id solum tenetur. Aliquando etiam tenebitur aliquis ieiunare in pane & aqua, si opus est. Tenetur aliquando homo ieiunare ratione alicuius voti facti: aliquando ratione pœnitentiæ impositæ à Confessario, & aliquando pro salute corporali. Nam dietas necessarias salutis corporum, sine quibus manifestè periclitatur corpus, obseruare tenetur, prout expedire cognouerit, licet non teneatur obseruare, quando non sperat nocumẽtum notabile: loquor enim de peccato mortali.

Qui excusentur ab obligatione ieiunij Ecclesiastici.

CAPVT IV.

Multæ sunt causæ à ieiunio Ecclesiastico liberantes homines; mihi ad quatuor capita reduci posse videntur, quæ sunt hæc, infirmitas, paupertas, labor, pietas. Infirmitas à Gabr. 4. dist. 16. q. 3. distinguitur, quadrupliciter: est enim infirmitas languoris, complexionis, ætatis, & conditionis.